

prima instanță: Judecătoria Orhei (Jud: S.Procopciuc)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: N.Vascan, E. Fistican, V. Negru)

instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (T. Vieru, O. Sternioală, V. Clevadi)

ÎNCHEIERE

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecători

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală

Maria Ghervas

examinând cererile de revizuire declarate de către Diana Colesnic și lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Baumslav” Svetlana Căpățînă,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” împotriva Societății Comerciale „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societății Comerciale „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată și Diana Colesnic cu privire la rezilierea contractului de credit, încasarea datoriei și transmiterea silită a bunurilor gajate și ipotecate,

împotriva încheierii din 14 decembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a considerat inadmisibil recursul declarat de către Societatea Comercială „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societatea Comerciale „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată și Diana Colesnic,

c o n s t a t ă

La 12 decembrie 2013, Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății Comerciale „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societății Comerciale „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată și Diana Colesnic cu privire la rezilierea contractului de credit, încasarea datoriei și transmiterea silită a bunurilor gajate și ipotecate.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 25 august 2010 a încheiat cu Societatea Comercială „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată contract de credit nr. 03-J, prin care a acordat acesteia un credit în mărime de 1 466 000 lei cu termenul de rambursare de până la 25 august 2015.

Reclamantul a precizat că întru garantarea executării obligațiilor contractuale Societatea Comerciale „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată, prin contractul de ipotecă nr. 02-G1 din 25 august 2010, contractul de gaj nr. 5-A din 25 august 2010, contractul de gaj nr. 01-G1 din 4 ianuarie 2013 a gajat: construcțiile

nelocative (depozit, grajd) cu suprafața de 2 2444.80 m.², amplasate în com. Pelivan, r-nul Orhei, mijlocul de transport, combina E-281, cu numărul de înmatriculare XXXXX, numărul șasiului XXXXX și bovine.

În acest context, reclamantul a menționat că în conformitate cu prevederile contractului de credit, Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” are dreptul să rezilieze unilateral contractul și să-și realizeze dreptul asupra garanției, inclusiv asupra obiectului gajului în cazul neîndeplinirii condițiilor stipulate în contractul de credit și contractele de gaj.

Contrar obligațiilor asumate, Societatea Comercială „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată a format o datorie totală față de Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” în sumă totală de 1 633 436, 12 lei conform situației din 9 octombrie 2013.

Având în vedere că, Societatea Comercială „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată a încălcat obligațiunile contractuale asumate prin contractul de credit, Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” a expediat în adresa acesteia notificare privind inițierea procedurii de executare a dreptului de gaj/ipotecă și a solicitat transmiterea benevolă în posesiunea băncii a bunurilor gajate și ipotecate pentru a fi comercializate.

Astfel, reclamantul a precizat că 4 noiembrie 2013, a fost înregistrat preavizul privind exercitarea dreptului de ipotecă în privința bunurilor imobile la Oficiul Cadastral Teritorial Orhei. La 7 noiembrie 2013, a fost înregistrat preavizul privind exercitarea dreptului de gaj în privința bunurilor mobile la biroul notarial, iar la Inspectoratul de Stat pentru Supraveghere Tehnică „Intehagro” a fost înregistrat preavizul privind exercitarea dreptului de gaj în privința mijloacelor de transport agricole

Reclamantul a afirmat că, cerințele invocate în contextul notificării privind exercitarea dreptului de gaj/ipotecă nu au fost satisfăcute de către Societatea Comercială „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată în termenul indicat.

Societatea Comercială „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată a format o datorie față de Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” în sumă totală de 1 674 864,14 lei conform situației din 12 decembrie 2013.

Reclamantul, Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” a solicitat rezilierea contractului de credit nr. 03-j din 25 august 2010 încheiat între Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” și Societatea Comercială „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, încasarea din contul Societății Comerciale „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societății Comerciale „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitat și Diana Colesnic în beneficiul Societății pe Acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare a datoriei în mărime de 1 674 864,14 lei, dispunerea deposedării și transmiterea silită în posesia Societății pe Acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare a bunurilor gajate și ipotecate de Societatea Comercială „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societatea Comerciale „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată și Diana Colesnic conform contractelor de gaj și încasarea din contul Societății Comerciale „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societății Comerciale „Baumslav”

Societate cu Răspundere Limitată și Diana Colesnic în beneficiul Societății pe Acțiuni „Banca de Economii” taxa de stat în sumă de 50 000 lei.

La 7 aprilie 2015, Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” a depus cerere de concretizare a cerințelor, solicitând încasarea din contul Societății Comerciale „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societății Comerciale „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitat și Diana Colesnic în beneficiul Societății pe Acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare a datoriei în mărime de 2 215 492,31 lei, dispunerea deposedării și transmiterea silită în posesia Societății pe Acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare a bunurilor gajate și ipotecate de Societatea Comercială „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societatea Comercială „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată și Diana Colesnic conform contractelor de gaj și încasarea din contul Societății Comerciale „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societății Comerciale „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată și Diana Colesnic în beneficiul Societății pe Acțiuni „Banca de Economii” taxa de stat în sumă de 50 000 lei (f.d. 143-145, vol. I).

Prin hotărârea din 28 decembrie 2015 a Judecătoriei Orhei, acțiunea depusă de Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” a fost admisă integral, fiind reziliat contractul de credit nr. 03-j din 25 august 2010, încheiat între Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” și Societatea Comercială „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată. A fost încasat din contul Societății Comerciale „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societății Comerciale „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată și Diana Colesnic în beneficiul Societății pe Acțiuni „Banca de Economii” datoria în mărime de 2 590 577,55 lei. A fost dispusă deposedarea și transmiterea silită în posesia Societății pe Acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare a bunurilor gajate ipotecate de Societatea Comercială „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societatea Comercială „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată și Diana Colesnic conform contractelor de gaj, cu evacuarea bunurilor și persoanelor din bunurile gajate. A fost încasat din contul Societății Comerciale „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societății Comerciale „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată și Diana Colesnic în mod solidar în beneficiul Societății pe Acțiuni „Banca de Economii” taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 50 000 lei și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 27 717 lei (f.d. 87-89, vol. II).

Prin decizia din 29 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Societatea Comercială „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societatea Comercială „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată și Diana Colesnic, fiind menținută hotărârea din 28 decembrie 2015 a Judecătoriei Orhei (f.d. 182-191, vol. II).

Prin încheierea din 14 decembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Societatea Comercială „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societatea Comercială „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată și Diana Colesnic a fost considerat inadmisibil (52-56, vol. III).

La 29 noiembrie 2018, Diana Colesnic și lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Baumslav” Svetlana Căpățînă au depus cereri de revizuire a încheierii din 14 decembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea acestora, casarea încheierii instanței de recurs, examinarea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În drept, cererile de revizuire sunt întemeiate pe art. 449 lit. b), c) din Codul de procedură civilă.

La 12 decembrie 2019, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de revizuire Societății pe Acțiuni „Banca de Economii”, Societății Comerciale „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată, Societății Comerciale „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată și Diana Colesnic informându-i despre posibilitatea depunerii referinței. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată până la examinarea cauzei, admisibilitatea cererii se decide în lipsa acesteia.

La data stabilită pentru examinarea cererii de revizuire, Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii”, Societatea Comercială „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societatea Comerciale „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată și Diana Colesnic nu a depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la cererile de revizuire.

În corespundere cu art. 452 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, revizuirea s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul judiciar a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actelor judecătorești contestate. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Verificând încheierea supusă revizuirii, în raport cu criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererile de revizuire sunt inadmisibile, pentru motivele ce se succed.

Posibilitatea revizuirii prevăzute de Capitolul XXXIX din Codul de procedură civilă reprezintă o procedură excepțională. Prin urmare, cererile de revizuire a hotărârilor trebuie supuse unei analize stricte.

În conformitate cu articolul 446 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Alineatul 2 prevede că încheierile de încetare a procesului conform art.265 lit. c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art.186¹ pot fi supuse revizuirii. Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

Structura logico – juridică a articolului 451 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă prevede condițiile de formă și de conținut a unei cereri de revizuire, obligația revizuentului de a depune cererea la instanța competentă și inadmisibilitatea avansării repetate a unei asemenea cereri, care este întemeiată pe aceleași temeuri. În mod corespunzător, nerespectarea acestor cerințe legale dictează aplicarea articolului 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Totuși, în urma modificărilor operate la articolele 446 și 448 din Codul de procedură civilă, prin Legea nr. 17 din 5 aprilie 2018, încheierile judecătorești, care nu se referă la fondul cauzei, nu se supun revizuirii. Totodată, legislatorul a exclus competența Curții Supreme de Justiție de a examina cererile de revizuire împotriva deciziilor curților de apel în privința cărora Curtea Supremă de Justiție s-a pronunțat printr-o decizie asupra inadmisibilității.

Din această perspectivă, Colegiul judiciar trebuie să se pronunțe dacă încheierea irevocabilă de inadmisibilitate poate fi supusă revizuirii și dacă Curtea Supremă de Justiție este competentă să judece o atare situație juridică.

Cu privire la primul aspect, instanța de judecată notează că articolul 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă confirmă că încheierea de inadmisibilitate a unui recurs nu se referă la fondul cauzei, ceea ce face aplicabil articolul 446 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Cu toate acestea, temeiurile indicate la articolul 433 lit. a¹) – d) din Codul de procedură civilă pot fi apreciate doar de instanța de recurs, iar lipsa unei căi de atac, chiar și de retractare, ar afecta dreptul la un proces echitabil, garantat de articolul 20 din Constituția Republicii Moldova și articolul 6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Or, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene, îndepărtarea de la principiul certitudinii juridice este justificată doar când este impusă de circumstanțe cu caracter substanțial și convingător (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Riabik vs Rusia*, parag. 52, și *Pravednaya vs Rusia*, 18 noiembrie 2004, parag. 25). Competența instanțelor superioare de a casa și de modifica hotărâri judecătorești obligatorii și executorii ar trebui exercitată pentru corectarea erorilor judiciare. Această competență trebuie exercitată astfel încât să facă, atât cât este posibil, un echilibru echitabil între interesele unui individ și nevoia de a asigura eficiența sistemului judiciar (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Nikitin vs Rusia*, parag. 54-61, CEDO 2004-VIII).

La acest capitol, Colegiul judiciar observă că prin încheierea din 14 decembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție a fost declarat inadmisibil recursul depus de Societatea Comercială „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societatea Comerciale „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată și Diana Colesnic în baza temeiul prevăzut la articolul 433 lit. a) din Codul de procedură civilă.

Drept consecință, instanța de judecată ajunge la concluzia că încheierea sus – citată nu poate fi contestată în procedură de revizuire, iar instanța nu este competentă de a examina cererile de revizuire formulate de Diana Colesnic și lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Baumslav” Svetlana Căpățînă. Or, este evident că hotărârea din 28 decembrie 2015 a Judecătoriei Orhei a fost supusă căilor de atac și a fost menținută de Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 29 iunie 2016.

Conjunctura descrisă supra determină dreptul depunerii revizuirii la Curtea de Apel Chișinău, conform competenței specificate în articolul 448 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, instanța de revizuire declară inadmisibile pretențiile revizuenților în partea anulării deciziei din 29 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 14 decembrie 2015 a Judecătoriei Orhei.

Cu privire la încheierea din 14 decembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, Colegiul de control judiciar relevă că legislatorul nu a prevăzut o împuternicire expresă a instanței de revizuire în acest caz. Însă, articolul 446 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilește fără echivoc că dispozițiile judecătorești se revizuiesc în condițiile capitolului XXXIX. Totodată, alineatul (2) din articolul respectiv folosește sintagma „încheierile de inadmisibilitate”, ce vizează în mod direct doar încheierile judecătorești, care nu se supun revizuirii, întrucât nu se referă la fondul cauzei. Mai mult, o situație juridică similară a fost introdusă de legislator prin punctul 145 din articolul III din Legea nr. 17 din 5 aprilie 2018. Așadar, potrivit acestor completări, instanța de recurs are competența de a considera inadmisibil recursul în cazul în care este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5).

Astfel, raționamentele de mai sus limitează soluția instanței la articolul 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Pe baza celor prezentate, instanța învederează că legislatorul nu a exemplificat împrejurările, când o instanță de revizuire trebuie să pronunțe o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă. Totuși această dispoziție legală, dar și practica judiciară constantă, atestă că o cerere de revizuire poate fi declarată inadmisibilă, atunci când nu a fost depusă în termenele prevăzute la articolul 450 din Codul de procedură civilă sau a fost declarată de persoanele care nu sunt în drept să facă acest lucru. La fel, cerere de revizuire poate fi respinsă când nu sunt respectate condițiile de formă din articolul 451 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă. Mai nou, urmând logica sus - enunțată, instanța de revizuire poate considera o cerere de revizuire ca inadmisibilă în cazul în care revizuirea este depusă împotriva unui act ce nu se supune revizuirii.

Având în vedere articolul 446 și 451 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide că revizuirile depuse de Diana Colesnic și lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Baumslav” Svetlana Căpățînă urmează a fi respinse ca fiind inadmisibile.

Pentru a respecta certitudinea juridică și buna – administrare a justiției, instanța de judecată explică revizuenților, dar și instanței competente de a examina revizuirea, că inadmisibilitatea cererilor nu exclude dreptul adresării cu aceeași cerere de revizuire la Curtea de Apel Chișinău, conform competenței. În subsidiar, dreptul revizuenților de a formula cererea de revizuire în fața instanței competente

demonstrează că aplicarea unei atare soluții nu derogă de la dispozițiile generale și nu restrânge drepturile procedurale, din moment ce nu este afectat dreptul de acces la justiție.

În conformitate cu art. 270, art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se resping ca inadmisibile cererile de revizuire declarate de Diana Colesnic și lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Baumslav” Svetlana Căpățîna împotriva încheierii din 14 decembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, deciziei din 29 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 28 decembrie 2015 a Judecătoriei Orhei,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” împotriva Societății Comerciale „Adisalba-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Societății Comerciale „Baumslav” Societate cu Răspundere Limitată și Colesnic Diana privind rezilierea contractului de credit, încasarea datoriei și transmiterea silită a bunurilor gajate și ipotecate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Oleg Sternioală

Maria Ghervas